

І. В. Хміль

Всеукраїнський з'їзд рад селянських, робітничих і солдатських депутатів

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД РАД СЕЛЯНСЬКИХ, РОБІТНИЧИХ І СОЛДАТСЬКИХ ДЕПУТАТІВ Відбувся у Києві 4(17)–6(19) грудня 1917. Скликаний Київ. обл. радою робітн. і солдат. депутатів на вимогу більшов. орг-цій України, які розраховували добитися ухвали з'їзду про перехід влади в Україні до рад та про переобрання або повне усунення від влади УЦР. На першому засіданні зареєстров. бл. 2 тис. делегатів (з них 605 селян і 905 військових), на час прийняття резолюцій – понад 2500. Більшовиків представляли лише 150 делегатів, що й визначило напрям та зміст прийнятих з'їздом постанов і резолюцій. До президії були обрані представники різних партій, зокрема від УПСР – 9 осіб, УСДРП – 3, рос. меншовиків, представників Пд.-Зх. фронту, Балт. і Чорномор. флотів – по 1, ін. рос. фракцій – 7, більшовиків – 4. Почес. голова з'їзду – [М. Грушевський](#). Центр. питання порядку денного – «Ультиматум Раднаркомом Росії Українській Центральній Раді». У виступах М. Грушевського, ген. секретарів, представників парт. фракцій, фронтів і флоту, зокрема [В. Винниченка](#), [С. Петлюри](#), [М. Порша](#), [М. Ткаченка](#), [М. Шаповала](#), [Б. Мартоса](#), було засуджено ультиматум і підкреслено, що він продовжує централістську, великодержавницьку політику царизму і [О. Керенського](#). Нейтральну позицію зайняла лише Київ. окружна рада солдат. депутатів. Виступи представників більшов. фракції (В. Затонський, І. Кулик, В. Шахрай), які заявляли, що ультиматум пред'явлений не укр. народові, а УЦР, не знайшли підтримки делегатів, і вони змушені були покинути з'їзд. 6 грудня 1917 з'їзд ухвалив резолюцію, яка засудила ультиматум як замах на УНР, порушення прав українського народу на самовизначення та вільне будівництво форм свого держ. життя. Одноголосно ухвалено відозву «До народів Росії» з закликом не допустити братовбивчої війни. У резолюції «Про Центральну Раду» з'їзд визнав її тимчас. законодав. органом рев. демократії України, а переобрання УЦР – невчасним і непотрібним.

Рекомендована література

1. Український національно-визвольний рух (березень–листопад 1917 року): Док. і мат. К., 2003.

Бібліографічний опис:

Всеукраїнський з'їзд рад селянських, робітничих і солдатських депутатів / І. В. Хміль//
Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І.
Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних
досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30040>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).